

πρεσβυτέρος
Διονύσιος Δ. Τάτση.

ΙΗΣΟΣ ΝΕΟΦΑΡΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
·Ο Έπικουντας

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΟΜΑΡΤΥΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ο ΕΚ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Πρεσβυτέρου
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΔΗΜ. ΤΑΤΣΗ

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΟΜΑΡΤΥΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΕΚ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΑΘΗΝΑ 1979

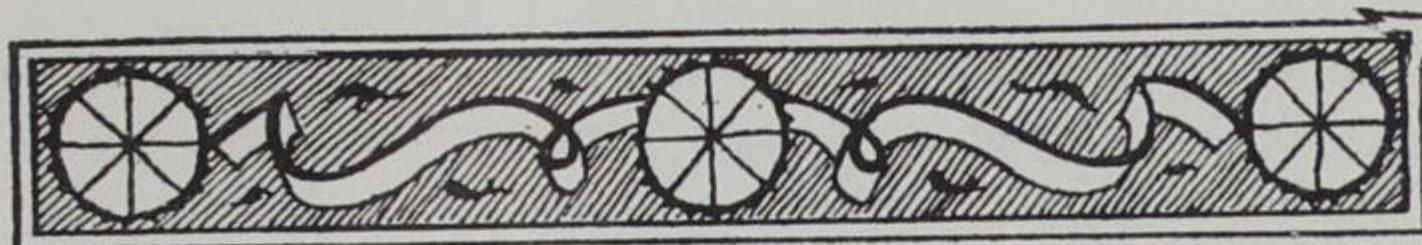
ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΑΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ *Αγρ. 28905*

ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ *8/2/1993*

ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ. *2819* ΤΑΤ

κωδ εγγ *F0F3*

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η άκριτική Κόνιτσα σεμνύνεται γιὰ τὸν ἔνδοξο γόνο της Ἰωάννη, ποὺ μαρτύρησε γιὰ τὴν πίστη του στὸ Χριστὸ στὸ Ἀγρίνιο τὸ ἔτος 1814. Τὸ 1975 εἶχαμε πολυγραφήσει τὸ «Βίο τοῦ νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐκ Κονίτσης», μὲ σκοπὸν νὰ κάνουμε γνωστὸ τὸν "Ἄγιο σ'" ἐνα στενὸ κύκλῳ ἀνθρώπων. "Ἡτανε μιὰ προσπάθεια, καὶ μάλιστα ἡ πρώτη, ποὺ στὴ συνέχεια ἐκδόθηκε ἀπὸ τὸν «Ορθόδοξο Τύπο» στὴ σειρὰ «Βίοι Ἅγιων» (ἀριθ. 128).

Τώρα προβαίνουμε στὴ νέα αὐτὴ ἔκδοση (ποὺ είναι πιὸ ἐπιμελημένη ἢ ποὺ τὴν προηγούμενη) γιὰ δύο κυρίως λόγους:

Πρῶτον, γιατὶ στὶς 23 Σεπτεμβρίου 1978, μετὰ ἀπὸ ἐνέργειες τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυινουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης κ. Σεβαστιανοῦ, μεταφέρθηκε στὴ γενέτειρα τοῦ Ἅγιου, στὴν Κόνιτσα, τμῆμα τοῦ ἱεροῦ του Λειψάνου, γεγονὸς ποὺ ἀναζωπύρησε καὶ τὴν τιμὴν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ νεομάρτυρος Ἰωάννου στὴν ἀκριτική μας περιοχή.

Καὶ δεύτερον, γιατὶ ἐκπληρώνουμε ἔτσι ἐνα χρέος πρὸς τὸν συμπατριώτη μας "Ἄγιο, ποὺ ἀσφαλῶς δὲν παύει νὰ πρεσβεύῃ στὸν ἄγιο Θεὸ καὶ γιὰ τὴν ἰδιαιτέρα του πατρίδα, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλο τὸ πολύπαθο ἔθνος μας.

Ἐλπίζουμε νὰ μᾶς συγχωρήσῃ ὁ φίλος ἀναγνώστης τὶς ἀτέλειες ποὺ ὄπωσδήποτε ἔχει ἡ μικρὴ μας προσπάθεια. Ἀπὸ τὶς σελίδες ποὺ ἀκολουθοῦν μόνο ψυχικὴ ὡφέλεια

μπορεῖ νὰ ἀποκομίσῃ καὶ ὅχι σοφία. Ὁ "Ἄγιος ὁμιλεῖ μὲ τὸ μαρτύριό του στὴν καρδιὰ τοῦ ἀναγνώστη καὶ ὅχι στὸ μυαλό του.

Εὐχαριστοῦμε θερμὰ ἐκείνους ποὺ βοήθησαν γιὰ τὴν ἀρτιότερη ἐμφάνιση τοῦ παρόντος μικροῦ βιβλίου.

Χριστούγεννα 1978

Πρεσβ. Διονύσιος Δημ. Τάτσης

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΩΝ

ΤΗΧΟΣ α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τῆς Κονίτης τὸν γόνον Βραχωρίου τὸ καύχημα
καὶ Χριστοῦ ὄπλιτην τὸν νέον Ἰωάννην τιμήσωμεν·
ἐκ ρίζης γὰρ δυσώδους προελθών, ἐνήθλησε λαμπρῶς
ύπερ Χριστοῦ, καὶ κινδύνων ἔξαιτεῖται ἀπαλλαγήν,
τοῖς πρὸς αὐτὸν κραυγάζουσι· δόξα τῷ δεδωκότι σοι
ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ χορηγοῦντι
διὰ σοῦ, ἡμῖν παθῶν ἐκλύτρωσιν.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΕΚ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

«Ρίζης δυσώδους ἐκφυείς, Ἰωάννη,
Ἀθλήσεως ἡγεγκας καρποὺς ἥδιστους».

1. «ΕΚ ΔΥΣΩΔΟΥΣ ΡΙΖΗΣ»

Ο νεομάρτυρς Ἰωάννης γεννήθηκε στὴν Κόνιτσα(1) τῆς Ἡπείρου ἀπὸ γονεῖς μωαμεθανούς, «ἐκ δυσώδους ρίζης», τὸ β' ἥμισυ τοῦ 18ου αἰῶνος.

Ο πατέρας του ἦταν δερβίσης (μοναχὸς στοὺς μουσουλμάνους) καὶ κατεῖχε τὸ ἀξιωμα τοῦ σέχη (ἀρχηγὸς πατριᾶς, ἡγούμενος δερβισικοῦ τεκέ). Οι μωαμεθανοὶ τῆς Κονίτσης, ἐπειδὴ ἦταν ἀξιωματοῦχος τῆς θρησκείας τους, τὸν ἐκτιμούσανε πολύ.

Ο Ἰωάννης μέχρι τὰ 20 χρόνια του ἔζησε κοντὰ στοὺς γονεῖς του χωρὶς ν' ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴ γενέτειρά του Κόνιτσα. "Ἐπειτα ἀνεχώρησε γιὰ τὰ Ἰωάννινα ὅπου παρέμεινε γιὰ ἔνα χρονικὸ διάστημα. Οι ὄμόθρησκοὶ του τὸν ἀγαπούσανε ἴδιαίτερα γιατὶ ἦταν γιὸς τοῦ Ξακουστοῦ σέχη τῆς Κονίτσης. Στὰ Ἰωάννινα κατετάγη καὶ αὐτὸς στὸ τάγμα τῶν δερβίσηδων κατόπιν προτροπῆς καὶ ἐπιθυμίας τοῦ πατέρα του.

Ἄργότερα τὸν συναντοῦμε στὸ Βραχώρι (σημ. Ἀγρίνιο), ὅπου παραμένει σὲ ἔνα «αύθεντικὸν οἴκημα, τὸ λεγόμενον Μουσελὶμ σεράϊ». "Ολη τὴν περιοχὴ τοῦ Ἀγρίνιου ἔξουσίαζε τότε ὁ Χαζναζὰρ Ἰσουφάραβος, ὁ ὅποῖος ὑποδέχεται μὲ χαρὰ καὶ προθυμία τὸν Ἰωάννη. Τὸν ὠνόμασε δὲ καὶ δερβίση δικό του.

2. Η ΚΑΛΗ ΑΛΛΟΙΩΣΗ

Κατά τὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ παρέμεινε κοντὰ στὸν Ἰσουφάραβο ὁ Ἰωάννης, ἐκτελοῦσε μὲ εὔσυνειδησία καὶ ύπακοὴ τὶς διάφορες ύπηρεσίες ποὺ τοῦ εἶχε ἀναθέσει. Δὲν εὕρισκε ὅμως ἀνάπauση στὴν ψυχὴ του. Ζητοῦσε λιμάνι. Ζητοῦσε πνευματικὴ τροφή. Δὲν τὸν εύχαριστοῦσαν τὰ μάταια τοῦ κόσμου καὶ οἱ τιμὲς καὶ δόξες τῶν ἐφῆμερων ἀρχόντων. Ὁ συναξαριστὴς σημειώνει πὼς ὁ Ἰωάννης εἶχε «τὸ χριστιανικὸν πολίτευμα ἔμφυτον, χρώμενος πολλάκις τὰ νηστήσιμα βρώματα (φαγητά) τῶν χριστιανῶν, καὶ ἀγαπῶν τὴν καθ' ἡμᾶς πολιτείαν». "Ητανε διαλεγμένος ἀπὸ τὸ Θεὸν νὰ γίνη ἐκλεκτός Του.

Στὴν καρδιὰ τοῦ Ἰωάννου ὅμως ὑπῆρχε καὶ ὁ φόβος τῶν μωαμεθανῶν. Μήπως ἀντιληφθοῦν τὸ ἐσωτερικό του φρόνημα καὶ τὸν τιμωρήσουν. Γιατὶ μιὰ τέτοια ἀλλαγὴ συνεπαγόταν μαρτυρικὸ θάνατο. Ὁ φόβος τὸν βασάνιζε πολύ. Ἡ ψυχὴ του δὲν εἶχε θωρακιστεῖ μὲ τὴν πίστη γιὰ νὰ μπορῇ νὰ ἀποκρούῃ τοὺς ποικίλους ἔχθρούς.

3. ΑΠΑΡΝΕΙΤΑΙ ΤΟ ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΣΜΟ

Ζώντας αὐτὸ τὸ φόβο δὲν μποροῦσε νὰ ἡσυχάσῃ. Γι' αὐτὸ ξεκαθάρισε τὰ πράγματα. Ἀπεφάσισε νὰ ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὶς μωαμεθανικὲς ἀλυσίδες. Ἡ εύκαιρία δόθηκε. Ὁ Ἰσουφάραβος μετετέθη στὰ Ἰωάννινα καὶ στὴ θέση του ἦλθε ὁ μπέης Σουλεϊμάν. Ὁ Ἰωάννης στὴν ἀρχὴ βρέθηκε σὲ δίλημμα. Τι νὰ κάνῃ; Ποιὸν νὰ ἀκολουθήσῃ; Τὸν Ἰσουφάραβο στὰ Ἰωάννινα, ἢ τὸν Σουλεϊμάν; Ἡ πάλη στὴν ψυχὴ του κορυφώθηκε, γιατὶ ἐπρεπε νὰ ἀκολουθήσῃ κάποιον "Άλλον. Τὸ "Αγιο Πνεῦμα τὸν φωτίζει καὶ ἀποφασίζει ἄφοβα: νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Χριστὸ καὶ νὰ ἀπαρνηθῆ τοὺς μπέηδες καὶ τὶς δόξες τους. Ἡ ἀγάπη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ διέλυσε κάθε δισταγμὸ καὶ δειλία. Ἀπαρνήθηκε τὸν Μωάμεθ καὶ τὴν πομπή του. "Ἐκοψε τὶς «δυσώδεις» ρίζες

του. Φυτεύτηκε όλόψυχα στὸ εὕφορο χωράφι τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ καρποφόρησε τὸν ἀνυπολόγιστο καρπὸ τοῦ διὰ τὸν Χριστὸν μαρτυρίου.

4. ΒΑΠΤΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΙΘΑΚΗ

Ο Ἰωάννης παρέμεινε στὴν Αίτωλία «περιφερόμενος χριστιανικοῖς ίματίοις», ἀφοῦ ἀπεκδύθηκε τὸ δερβίσικο κιουλάφι (σκουφί) καὶ τὰ λευκοπράσινα ἐνδύματα ποὺ τοῦ θύμιζαν τὴν πρὸ Χριστοῦ Ζωή του. Ζοῦσε σὰ χριστιανὸς δείχνοντας ἴδιαίτερη ἐπιμέλεια στὴν τήρηση τῶν εὐαγγελικῶν ἐντολῶν καὶ ποθώντας νὰ δεχθῇ τὸ "Ἄγιο Βάπτισμα.

Οι χριστιανοὶ τῆς περιοχῆς αἰσθάνονται χαρὰ γιὰ τὴν καλὴ ἀλλοίωση τοῦ Ἰωάννου. Οι ιερεῖς ὅμως διστάζουν νὰ τὸν βαπτίσουν, γιατὶ φοβοῦνται μήπως μαθευτῇ καὶ ἔχουν διωγμοὺς ἀπὸ τοὺς ἀγαρηνούς. Βλέπουν τὸν ιερὸ πόθο του, ἀναγνωρίζουν τὴν ἀξία του, ἀλλὰ δὲν προβαίνουν σὲ καμμιὰ ἐνέργεια.

Ο Θεὸς ὅμως ποὺ «θέλει πάντας σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α' Τιμ. 6' 4) ἔδωσε τὴ λύση, ποὺ καὶ τὸν πόθο τοῦ Ἰωάννου θὰ ίκανοποιοῦσε καὶ τοὺς χριστιανοὺς θὰ προφύλαγε ἀπὸ τὴν ὄργὴ τῶν βαρβάρων κατακτητῶν. Τότε τὰ Ἐπτάνησα ἦτανε κάτω ἀπὸ τὴν κυριαρχία τῶν Ἐνετῶν. Οι ὥρθοδοξοι χριστιανοὶ, παρὰ τὶς πιέσεις τῆς λατινικῆς προπαγάνδας, εἶχανε κάποια σχετικὴ ἐλευθερία κινήσεων ἐκεῖ. Δὲν ἐδιώκοντο τόσο ὅσσο στὶς τουρκοκρατούμενες περιοχές. "Ἐτσι, χωρὶς χρονοτριβή, ὁ προσήλυτος Ἰωάννης μετέβη στὴν Ἰθάκη ὅπου βαπτίσθηκε καὶ πῆρε τὸ χριστιανικὸ ὄνομα. Τὸ τούρκικο ὄνομά του πιθανὸν ἦτανε Σεΐτης ἡ Χασάν. Προηγουμένως κατηχήθηκε ἀπὸ πνευματικὸ πατέρα, ἔμαθε βαθύτερα τὸ θεῖο λόγο καὶ τὰ τῆς ὥρθοδόξου λατρείας.